Meta Lah

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
Slovenija
meta.lah@ff.uni-lj.si

DOI: 10.4312/vestnik.11.397-400

IZAZOVI UČENJA STRANOGA JEZIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI

Yvonne Vrhovac in sodelavke. (2019). *Izazovi učenja stranoga jezika u osnovnoj školi*. Zagreb: Ljevak. ISBN 978-953-355-285-9. Broširano, 503 strani, 179 kun.

Delo *Izazovi učenja stranoga jezika u osnovnoj školi*, ki ga je uredila Yvonne Vrhovac, skupaj s sodelavkami tudi (so)avtorica prispevkov, je impresivno in poglobljeno delo, ki se nanaša na poučevanje in učenje tujih jezikov v hrvaških osnovnih šolah. Razdeljeno je na osem obsežnih tematskih poglavij.

Prvi del je namenjen pregledu zgodovine poučevanja/učenja tujih jezikov v osnovni šoli in vsebuje tri prispevke. Uvodni prispevek Mirjane Vilke *Djeca i učenje stranih jezika u našim osnovnim školama* je dragoceno pričevanje o poučevanju tujih jezikov v osnovnih šolah na hrvaškem področju. Avtorica je pisala tudi o tem, kako se otroci najhitreje in najbolje učijo in kakšna je pri tem vloga učitelja. Tea Jahić in Stela Letica Krevelj sta pripravili članka s področja raznojezičnosti (*Strani jezici u osnovnoj školi iz perspektive višjejezičnog razvoja* in *Višjejezičnost u nastavi francuskog jezika*). Stela Letica Krevelj predstavlja nova spoznanja in priporočila o razvoju raznojezičnosti, Jahićeva pa razpravlja o pouku francoščine, v okviru katerega povezuje materinščino in več tujih jezikov; tak pristop po njenem mnenju vpliva tudi na povečanje intrinzične motivacije.

Drugi del je namenjen individualnim razlikam med učenci. Jelena Mihaljević Djugunović (*O afektivnim aspektima*) piše o strahu oz. tesnobi pri učenju tujega jezika, motivaciji in vzrokih za padec motivacije. Prispevek je podkrepjen z najnovejšimi raziskavami. Višnja Pavičić Takač razpravlja o učenčevih strategijah, osredotoča se na strategije pri usvajanju besedišča, slovnice in jezikovnih zmožnosti, s posebnim poudarkom na tem, kako strategije uporabljajo mlajši učenci in razdelkom, namenjenem učiteljem, o tem, kako naj se strategije v razredu predstavi in poučuje. Jasenka Čengić v svojem prispevku piše o nadarjenosti za učenje tujega jezika; njen prispevek bo zanimiv zlasti za učitelje. Tema člankov Vesne Bagarić Medve ter Yvonne Vrhovac in Andree-Beate Jelić je reflektivno učenje (*Refleksivno učenje u nastavi stranih jezika*) in ozaveščanje učencev o učnem procesu, tudi s pomočjo jezikovnega portfolia. Vrhovčeva in Jelićeva (*Razvijanje samostalnosti i EJP*) predstavljata, kako se pri učencih razvija zavedanje o tem, da

so odgovorni za svoje učenje in napredek. Predstavita tudi Evropski jezikovni listovnik in stališča učiteljev, učencev in staršev ob uvedbi portfolia v hrvaške šole. S portfoliom se ukvarjata tudi Roberta Bonassin in Dolores Erent Ratoša; prva piše o rabi portfolia pri pouku italijanščine, druga pri pouku francoščine.

Tretji del monografije vsebuje članke o načrtovanju in vrednotenju znanja. Prispevki Jasenke Čengić, Alme Kalinski in Mirte Grizak Štrbenac se ukvarjajo z načrtovanjem učnega procesa, učnimi cilji, planiranjem učnih ur. Alma Kalinski predstavlja uvodni dve uri nemškega jezika v 4. razredu osnovne šole. Preverjanju in ocenjevanju znanja so namenjeni zadnji trije prispevki tega razdelka. Marta Medved Krajinović in Vedrana Berlengi Kapušin predstavljata različne vrste preverjanj in ocenjevanj, Gordana Matolek Veselić prav tako piše o spremljanju in ocenjevanju znanja v osnovni šoli, natančneje pa predstavi tudi Pravilnik o ocenjevanju. Jasna Peršun Reškovac v prispevku *Vrednovanje znanja učenika u osnovnoj školi* predstavi praktične primere ocenjevanja mlajših učencev.

Četrti del monografije je namenjen jezikovnim zmožnostim: poslušanju, branju, pisanju in govoru. O izgovoru pišejo Višnja Josipović Smojver (*Usvajanje izgovora stranog jezika u ranoj školskoj dobi*), Marija Lütze-Miculinić (v poglavljenem prispevku *Izgovor u nastavi stranog jezika* predstavlja problematiko pri pouku nemščine) in Iva Dubravica, ki se posveča poučevanju izgovora pri pouku francoščine, s posebnim poudarkom na glasovih, problematičnih za hrvaške učence. Jelena Mihaljević Djigunović se posveti slušnemu razumevanju, Yvonne Vrhovac govornemu sporočanju (njen prispevek je razmislek o reproduktivnih in komunikacijskih aktivnostih za spodbujanje govornega sporočanja, piše tudi o vlogi in obravnavi napak), O bralnem razumevanju in pisnem sporočanju pišeta Mira Kruhan in Marija Lütze-Miculinić (*Vještine čitanja i pisanja u nastavi stranih jezika*), branju se posveča še Andrea-Beata Jelić (v prispevku se osredotoča na različne dejavnosti za povezovanje zlogov v besede, besed v povedi in povedi v besedilo, vse na primeru francoščine). Ema Pongrašić in Dinka Štiglmayer Bočkarov sta napisali prispevka o pisnem sporočanju; prva o funkcionalnem in kreativnem pisanju pri pouku francoščine, s praktičnimi zgledi besedil, druga pa o začetnem pisanju pri pouku nemščine. Kristina Barać v svojem prispevku razmišlja o izštevankah in pesmicah pri zgodnjem učenju francoščine.

V **petem delu** se avtorice posvetijo poučevanju besedišča in slovnice. Del otvarja prispevek Mirjane Vilke *Obrada rječnika*, v katerem avtorica predstavlja učenje besedišča v različnih obdobjih in med drugim razmišlja tudi o vplivu materinščine. Snježana Tončić in Mirella Topličanec opisujeta poučevanje/učenje besedišča, vezanega na temo mesta; omenjata tudi različne načine za pomnjenje besedišča, na primer miselne vzorce in uporabo različnih avtentičnih predlog. Mihajla Čavar Portolan predstavlja uporabo t. i. flash cards pri mlajših učencih. Poučevanju slovnice so namenjeni ostali prispevki tega razdelka. Nives Sironić Bonefačić predstavlja pregled poučevanja slovnice skozi čas in različne metodologije, dotakne se tudi vmesnega jezika in vloge napak, prispevek

Mirjane Vilke *Učenici mlađe školske dobi i gramatika engleskog jezika* je zanimiv prispevek o poučevanju otrok, podkrepjen s konkretnimi primeri. Ines Viljanac Katičić piše o slovnici pri pouku italijanščine. Članek avtoric Blanke Paraščić Zahija in Jasne Kolbah pa predstavlja ideje o tem, kako se slovnico lahko poučuje na drugačen, kreativnejši način.

Šesti del je namenjen prispevkom, ki obravnavajo razvijanje medkulturne kompetence pri tujem jeziku ter uporabi različnih bolj ali manj književnih besedil, na tej stopnji zlasti slikanic in zgodb. Marija Andracka v uvodnem članku *O razvoju medkulturne kompetencije u nastavi stranih jezika* po krajšem zgodovinskem pregledu definira medkulturno komunikacijsko kompetenco, razmišlja o vlogi učitelja in učbenikov pri razvijanju te zmožnosti in zaključí s pregledom kulturnih in civilizacijskih vsebin v evropskih in hrvaških dokumentih. Yvonne Vrhovac piše o vlogi domače in tuje kulture pri pouku tujega jezika in dodaja zelo pomemben razmislek o stereotipih. Alma Kalinski in Dijana Posedi pišeta o praznikih in običajih, prva na primeru božičnih praznikov pri pouku nemščine, druga na primeru angleščine. Tamara Zobenica opisuje, kako kulturne vsebine pri pouku francoščine predaja zares mladim učencem, takim, ki še ne znajo brati in pisati. Mirjana Komočar Ljubić v prispevku *Kultura i francuska gastronomija* opiše konkreten projekt zgodnjega učenja, izveden pred 20 leti v Osnovni šoli Samobor. Smiljana Narančić Kovač, Ema Pongrašić, Ana Stanišić in Vedrana Franović opisujejo rabo slikanic pri pouku angleščine in francoščine. Maja Rijavec razmišlja o vlogi zgodb in pripovedovanja pri tujem jeziku; opiše različne ravni in funkcije zgodb in doda razmislek o uporabi za razvijanje jezikovnih zmožnosti. Lea Lesar Dolenc piše o igrah in dramatizacijah pri nemščini. Zelo zanimiv je tudi prispevek Ksenije Švarc *Kako oživjeti učionicu stranog jezika fantastičnim svjetovima dječje književnosti?* Avtorica je pri pouku angleščine uporabila fantazijska besedila tipa Harry Potter in branje popestrila z različnimi dejavnostmi, med drugim tudi lovom na zaklad, kar je učence še posebej motiviralo.

Sedmi del je namenjen manj konvencionalnim pristopom pri poučevanju, zlasti igri in gibanju. Mirna Erk predstavlja prednosti in pomanjkljivosti metode Total Physical Response, Tea Gavrilović Smolić piše o gibu in obvladovanju prostora, Vita Žiborski Kovačić pa o neverbalni komunikaciji pri pouku nemščine. V tem razdelku najdemo še štiri prispevke, namenjene igri pri pouku (članki Sandre Mardešić, Martine Baljak in Marine Jurišević, Vedrane Franović in Tee Gverović ter Jasminke Pernjek).

Poslednji, **osmi del** monografije, je namenjen novim tehnologijam pri pouku tujih jezikov. Prvi je prispevek Sanje Seljan *Integracija informacijske in komunikacijske tehnologije u nastavu stranih jezika*. Avtorica razpravlja o digitalnih kompetencah učiteljev in predstavlja tehnologije, primerne za rabo v razredu. Dotakne se tudi spletnega testiranja. Martina Mencer Salluzzo in Danijela Perić predstavljata različna spletna orodja, Marijana Cvek pa interaktivno tablo. Silvija Hanžić Deda prav tako piše o različnih digitalnih orodjih in predstavi tudi praktične primere rabe pri pouku. Kristina Štefiček v svojem prispevku o računalniško podprtem učenju predstavlja razvijanje različnih znanj

(zlasti besedišča ter kulture in civilizacije). Tea Gverović pa obravnava sodobna video gradiva pri pouku francoščine.

Delo *Izazovi učenja stranoga jezika u osnovnoj školi* je izvirna znanstveno-strokovna monografija, pisana v hrvaškem jeziku. Njena prednost je, da prinaša znanstvene in strokovne prispevke. Ciljna skupina monografije so torej tako znanstveniki kot učitelji praktiki. Povezava teorije s prakso je glavna odlika monografije, saj bo v njej vsak bralec lahko našel teoretično podlago in povsem praktične primere, uporabne za delo v razredu.

Monografija ponuja prerez tem, ki so relevantne za poučevanje jezika v osnovni šoli, od najzgodnjerega obdobja do konca osnovne šole. Kot taka bo pritegnila tudi mlajše učitelje brez veliko izkušenj, ki jim bo lahko služila za poglobljanje znanja in navdih za konkretno delo v razredu – seveda pa tudi tiste z več izkušnjami, ki bodo želeli svoje znanje nadgraditi in osvežiti. Akademskim bralcem bo lahko služila kot navdih za nadaljnje raziskovanje in poglobljanje opisanih tem.

Monografija je pomembno delo za hrvaško področje, zanimiva pa bo tudi za vse bralce s širšega področja, ki razumejo hrvaško. Kot je opisano v nekaterih prispevkih monografije, Hrvaška lahko služi kot primer uspešne vpeljave tujega jezika na zgodnejše stopnje poučevanja.